

Obor ekologie obnovy (*restoration ecology*) a jeho praktické aplikace se stávají známými pojmy a základní princip, to jest nutnost obnovy narušených, degradovaných nebo i zcela zničených ekosystémů, začíná být přijímán politiky ve světě i u nás. O tom svědčí i dekáda ekologické obnovy vyhlášená OSN na roky 2021–2030. Obdobná dekáda vyhlášená dříve v EU však zůstala bez větší odezvy. To se ale, zdá se, nyní mění přípravou tzv. Nature Restoration Law. Toto číslo Ochrany přírody přináší podrobnější informace o připravované právní normě EU.

Ekologie obnovy se jako vědecká disciplína zformovala v 80. letech minulého století hlavně v USA a ve Velké Británii. V praxi se ale i u nás prováděla již dříve, jen se tomu tak neříkalo. V 90. letech se občas ekologické principy prosadily i v Programu revitalizace říčních systémů MŽP. Postupně přistoupily i další programy a nástroje (především Program péče o krajinu) včetně mezinárodních (program Life). Stav ekologické obnovy v České republice ve druhé dekádě tohoto století dobře dokládají souhrnné knižní publikace *Ekologická obnova v České republice I a II*. Daří se např. provádět ochranný management v chráněných územích, probíhá revitalizace toků a mokřadů, některé těžařské firmy začínají akceptovat přírodně blízké metody obnovy (včetně spontánní sukcese). Naopak se příliš nedaří využívat přírodní procesy a řízené disturbance (včetně požárů), namísto drahých technických rekultivací. Hlavními překážkami jsou zastaralá legislativa, konzervativismus, nevědomost, někdy asi i lobbismus. Vážně také obnova přirozenějšího složení lesů – hlavní překážkou je nevhodné hospodaření hlavně u lesů ČR. A zatím se moc nedaří ani obnova krajiny – špatné je nastavení zemědělských dotací. Přitom právě obnova celých krajín je nejakutnější. V souvislosti s destabilizací klimatu budou nejspíš stále častější epizody extrémního sucha i srážek. Zdravější krajina pomůže negativní vliv obojího snížit. Bude nutné především rozčlenit velké lány polí, což mj. sníží větrnou

i vodní erozi, zlepšit mikro- a mezoklima, zvýší biodiverzitu, zlepšit vododržnost krajiny a navíc i její estetický účinek a rekreační využití. Nutné bude rovněž snížit používání pesticidů i hnojiv a zvyšovat úrodnost půd ekologicky přijatelnějšími způsoby. Nezbytným bude nastavení zemědělských dotací jen na menší rozlohu pozemků a na ekologicky šetrné formy hospodaření. První změny se již dějí, i když zemědělství velkopodnikatelé se jim usilovně brání. Změnit se rovněž musí lesnická politika. Podporovat by se měl druhově pestrý les, pokud možno s využitím přirozené obnovy, výběrová těžba a omezení holosečného hospodaření. Zcela zakázat by se naopak měla výsadba invazivních nepůvodních dřevin, jako jsou douglaska či dub červený.

Navzdory dosavadním omezením lze však říci, že ekologická obnova se stále více prosazuje a lze si jen přát, aby tomu tak bylo i nadále i přes aktuální krizi vyvolanou ruskou agresí. Nature Restoration Law by k tomu měl přispět v celé Evropské unii a samozřejmě i u nás. Lze jen doufat, že zákon bude brzy přijat všemi členskými zeměmi, realita nezůstane jen na papíře a Česká republika se bude podílet skutečnou ekologickou obnovou narušených míst, nikoliv jen opětovnou výsadbou smrčín na kůrovcových holinách.

Karel Prach

První číslo vyšlo v roce 1946
Ochrana přírody 6/2022 Ročník 77
Vychází 6× ročně
Cena ve stánkovém prodeji 49 Kč
Roční předplatné 234 Kč

Časopis státní ochrany přírody
The Nature Conservation Journal

© AOPK ČR, 2022. Všechna práva vyhrazena.
Žádná část tohoto časopisu nesmí být
reprodukována či šířena bez písemného
souhlasu vydavatele.

ISSN 1210-258X
Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Vydává
AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
a SJ ČR, Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
s podporou Správy Křkonošského národního
parku, Správy NP Šumava, Správy NP Podyjí,
Správy NP České Švýcarsko

Šéfredaktor

RNDr. Zdeněk Patzelt

Redakční rada

- RNDr. Libor Ambrozek
- Mgr. Jiří Bašta
- prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
- Ing. Karel Drbal
- Ing. Michael Hošek
- prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.
- Mgr. et. Mgr. Karel Chobot, Ph.D.
- JUDr. Eva Mazancová
- doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D.
- JUDr. Svatomír Mičoch
- Ing. Jan Moravec
- RNDr. František Pelc (předseda)
- Ing. Pavel Pešout
- RNDr. Jan Plesník, CSc.
- RNDr. František Pojer
- Ing. Martin Starý
- Ing. Jakub Šafránek
- Ing. Martin Škorpík
- Mgr. Karolína Šulová
- RNDr. Alena Vopálková

Adresa redakce

Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
tel. 951 421 247
ochrana.prirody@nature.cz
www.casopis.ochranaprirody.cz
www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR

jménem vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
Ve Žlíbku 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9;
tel. 225 985 235, GSM 777 728 757
send@send.cz, www.send.cz

Objednávky do zahraničí

vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
tel. 951 421 247

Tisk Tiskárna Unipress, s. r. o.

Grafická úprava a sazba Jiří Kaláček (kalacek.cz)
Korektury PhDr. Radmila Pavelková
Toto číslo vychází 22. 12. 2022

**Kompletní čísla časopisu
a podrobný seznam literatury najdete na
www.casopis.ochranaprirody.cz.**

